

המאבק במדיניות של בריטניה בארץ-ישראל (1945-1947), העברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

מאבק היישוב בשלטון הבריטי והעברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם

1 מאבק היישוב בשלטון הבריטי והעברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם — ירידת כוחה של בריטניה והתגברות תלותה בארצות הברית בעקבות מלחמת העולם השנייה עלה כוחה של ארצות הברית בזירה הבין-לאומית, ובריטניה, שהייתה תלויה בה מבחינה כלכלית ומדינית, התקשתה להתעלם מן הלחץ האמריקני לפתור את שאלת ארץ-ישראל בכלל, ולאפשר עלייה מיידית של מאה אלף עקורים בפרט. השיחות של הוועדה לענייני ארץ-ישראל הגיעו למבוי סתום. ירידה בחשיבות של ארץ-ישראל בעיני הבריטים לאחר שהודו קיבלה עצמאות. מלחמת העולם גבתה מבריטניה מחיר כלכלי גבוה, והציבור הבריטי דרש מממשלתו להשקיע בשיקום במקום בהחזקת האימפריה.

היבטים נוספים בנושא

2 היבטים נוספים בנושא — ההעפלה הצליחה לחזק את כוחו של היישוב היהודי בארץ מאוגוסט 1945 ועד דצמבר 1945 הצליחו להגיע לארץ-ישראל שמונה ספינות מעפילים; מארגני ההעפלה הצליחו להעביר מאירופה לארץ-ישראל או לקפריסין שבקרבתה צעירים יהודים רבים. אלפי עולים הגיעו ממחנות הפליטים בקפריסין מיד עם הקמת המדינה והצטרפו לשירות צה"ל 2 פעולות בתחום ההתיישבות הקמת ביריה, הקמת יישובים וקיבוצים סמוך לגוש עציון, הקמת 11 הנקודות בנגב, רכישת קרקעות במקומות אסורים 3 עלייה בלתי לגלית בלשון המעפילים "אנצו סירני", "מקס נורדאו", "אקסודוס", פרשת "לה ספציה"

3 היבטים נוספים בנושא - המשך — פגיעה במתקנים צבאיים של הבריטים התקפות על תחנות משטרה, תקיפת בתי המלאכה של הרכבת בחיפה, מיקוש רכבת נפט ליד בנימינה, פיצוץ משרדי מס הכנסה בירושלים 2 מאבק ובו פגיעה ישירה בחיילים ואנשי מינהל בריטים פיצוץ מלון המלך דוד, חטיפת הסרג'נטים, הפריצה לכלא עכו, התקפה על מועדון הקצינים הבריטים 3 עמדת ארגון ההגנה – נגד צריך להיאבק בבריטים בזירה המדינית הבין-לאומית ולהמשיך את ההתיישבות וההעפלה, אך לא לפגוע ישירות באנשים ובמתקנים הצבאיים הבריטיים

4 היבטים נוספים בנושא - המשך — עמדת ארגוני האצ"ל והלח"י – בעד צריך להיאבק בבריטים בכל הדרכים, כולל פגיעה ישירה בחיילים, באנשי מינהל בריטים, במתקנים צבאיים ובמוסדות 2 בקריקטורה נראה מבנה עם שלט "מלון המלך דוד" שנעקר ממקומו, המקום אפוף עשן והאדמה מלפניו מכוסה בשברי הריסות. בחזית הקריקטורה נראים חיילים בריטים חמורי סבר שצועדים ונושאים אלונקה. על הסדין שמכסה את הנפגע המוטל על האלונקה נכתב: "האהדה העולמית לציונות". מתחת לאלונקה בולט צל שחור

5 היבטים נוספים בנושא - המשך — השינוי במאזן הכוחות בעולם לאחר מלחמת העולם השנייה "המלחמה הקרה", עליית כוחן של ארצות הברית וברית המועצות והירידה בכוחה ובמעמדה של בריטניה בעקבות המלחמה.

התפתחויות אלה הגבילו את יכולתה של בריטניה לפעול בלי הסכמתה או תמיכתה של ארצות הברית מאחר שהייתה תלויה בה תלות כלכלית ומדינית. בריטניה נקלעה למבוי סתום בניסיון לפתור את הסכסוך בין יהודים ובין ערבים בארץ-ישראל: מצד אחד היה עליה להתחשב בלחץ האמריקני לפתור את "שאלת ארץ-ישראל" ולהיענות לדרישתה להגמיש את מדיניות ההגירה לארץ-ישראל, ומצד אחר היא חששה לפגוע בקשריה עם מדינות ערב שהחזיקו במקורות הנפט, וגם שאפה לשמור את מעמדה במזרח התיכון.

6 ועדת אונסקו"פ: הוועדה שהגיעה בזמן אקסודוס — הקשר ועדת אונסקו"פ ביקרה בארץ בתקופת פרשת אקסודוס. כמה מחבריה היו בנמל חיפה ועדים להורדת המעפילים בכוח מהספינה. המחזה השפיע כנראה על העמדה שגיבשה הוועדה, וסייע למטרה של סיום המנדט הבריטי והקמת מדינה יהודית. להמשך: מצגת "החלטת כ"ט בנובמבר 1947, מלחמת העצמאות"

מה שואלים בבגרות על הנושא הזה?

- ביסוס הטענה בציטוט או התייחסות ישירה לקטע
- השוואה: דמיון והבדל בין מושגים או גישות
- נימוק עמדה באמצעות מושגים מקצועיים
- מאבק היישוב בשלטון הבריטי והעברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם
- היבטים נוספים בנושא
- ירידת כוחה של בריטניה והתגברות תלותה בארצות הברית

טעויות נפוצות — תזכורת אחרונה:

- מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.
- שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.
- כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.